

2011. 383.1

3200A

Emlékirat

T. É J.

1991 April 30

1991 April 30.

A Gyerekeimnek

Hét hónap hiányzik hogy elérjem a hetvenedik évem.

Ugy mondják az élet egy szempillantás annak tűnik ennyi év távlatában, de valóságban rengeteg minden van mögötte. Az események s főleg az érzelmek minden skálája – a remény, az öröm, a csalódás, a félelem, a hiúság, a vágy, a harag és a megbocsájtás. S marad végül a visszapillantás, a emlékek megtelnek könnyel, kacagással, hangok elnémult hangok a múltból. S jön vissza a gyerekkor, a fiatalság, a család, a küzdés, a tragédiák, az elért és el nem ért álmok. S végül marad az egyedüllét. S mi volt érdemes. Minden, úgy ahogy volt, mert ez már megváltozhatatlan s így együtt az élet. Egy regény mint mindenki élete. Érdemes visszanézni? Talán.. Megpróbálok mint az utolsó még életbenlévő a családból.

E. J. T.
212 Stone Gate Dr.
Victoria, TX 77904

0000

00140

U.S. POSTAGE
PAID
VICTORIA, TX
77904
JAN 03 '07
AMOUNT

\$9.55

00060723-10

AIR MAIL

6265

Jk ... Sz ... a

Legrégibb emlékeim a Huszár u. 8 számú ház ahol születtem. Budapesten. Az akkori viszonylatban szép elegáns bérház. Én vagyok a második gyerek. Leány. Bizonyára nagy öröm, mert az első a fiú, a család ujjongó öröme s büszkesége már másfél éves. Ez volt az elképzelés, a fiú, a leány s másfél év múlva jött a harmadik, szintén fiú. Így tökéletes, ennyi elég. G. , É. , I. . Szép igazi magyar nevek.

Szép gyerekek voltunk, a fiúk göndör hajú aranyzőké s kék szeműek, én fekete sima és selymes hajjal nagy barna csodálkozó szemekkel.

Apa ügyvédi irodája elegáns volt, s anya háztartása tökéletes. Talán a legszebben öltöztetett gyerekek lehettünk, ahogy egyes képekről látom. A lakás különleges lehetett, tágas szobák, a nagy ablakokon 200 éves perzsa függönyök, az ebédlőben egy 15 karú, egy métermázsa súlyú bronz csillár kristály burákkal, nehéz s szép fekete ebédlő, a kredenc, a tálaló a vitrin, a kihúzható ebédlőasztal, körülötte goblein üléses székek, két karosszék és hat szék. Az irodában a faragott íróasztal s a faragott karosszék, mögötte a falon a bekeretezett két diploma, jogi és államtudományi. Egy gömbölyű üvegasztal, vastag üveglapját bronzgyűrű fogta össze. A falon végig az üvegajtós könyvszekrény az írógépasztal, s pár kényelmes karosszék a kliensek számára.

A gyerekszobákban az ágyak mellett polcok, rajtuk rengeteg játék, mesekönyv, egy babakocsi, egy kis bicikli.

A hálószoba krémszínű, a fában vörös faragott kis virágok, egy vörös faragott szegély húzódik a szekrények felső szélén, az ágyak fejfáin, a toalett tükrös fiókos szekrényen gyönyörű keretet adva a krémszínű cseresznyefának. Egy extra divány, egy nagy kályha, az aranyárgára súrolt és fényezett parkettákon élénkszinű elszórt perzsa szőnyegek. Az előszoba a várószoba, hosszú vörös futóval s asztal székekkel, a konyha nagy, melette a lányszoba, az előszobából nyílt a fürdőszoba, a speiz, ahol a polcokon zsúfolódtak a paradicsomszósszal telt üvegek, a befőttek, a csalamádék, a bödöny a libazsírral, a kovászsuborka nagy üvegekben s a szükséges háztartási cikkek.

Szép lakás volt. Talán mind a két család segítette megindulni a fiatal ügyvédet, s a három aranyos gyerek megadta az élet értelmét, a családi érzést, az együttlét harmóniáját, az ünnepek szépségét, s a két vonzó szép ember életének célját.

A G. június 25.-én született 1920-ban, én Nov. 9.-én 1921-ben, a P. június 2.-án 1923-ban. A G. ből ügyvéd lesz, a P. jó orvos, az É. ből tanárnő. Ez már akkor el volt határozva s ők úgy

éreztek hogy ezt semmi sem akadályozhatja meg. Apa 6 feet magas markáns arcú, dús fekete hajú nagyon vonzó férfi volt s anya magas szépség, fekete hajfonata koszorúban volt feltűzve a fejére, szép keretet adva hófehér bőrének, mély sötétbarna szemének s szép mosolyának.

Amire valóban emlékeszem, hogy sok volt a gyereksírás, a G. 4 éves lehetett mikor az udvaron megindított egy motorkerékpárt, valószínű a motor berregett ő a féket mozdíthatta el. Nagy volt a ribillió, én mindenben vele voltam s a kis P. sem maradt el, ha a széles lépcsők nem voltak elég járhatók számára fejfel gurult lefelé s egy ideig dadogott. Apa anyagi humorral intézte a klienseit és a gyerekeit. Előfordult hogy a G. a biliről felállva totyogott be az irodába a hátulgombolós leengedett nadrág és egyebek elintéznivalója miatt. Én szoptam, G. féltékenységében a fejemhez vágta a nagy mackót. A kárt biztos kihevertem az élet későbbi szakaszaiban elmondhatatlanul imádtuk egymást.

A következő emlékem L. az „öregszülőök othona,” ahol anya a gondoknő lett. Anya bátyja a kispesti főrabbi beszélte rá erre a beosztásra, úgy látszik az iroda akkor nem mehetett a legjobban. Szép nagy épület volt az öregotthon hatalmas volt a ligehalle. Még vízhangja is volt a beszédnek. Gyönyörű akkusztikája volt. Anya fiatal volt és szép, nagyon elfoglalt, felügyelni kellett a konyhára, az öregek ellátására s szemmel tartani a gyerekeit.

Itt megkaptuk mind a hárman a szamárköhögést rettenetes volt, de kihevertük. Itt tágasabb lehetőség volt a játékra, inkább falu volt mint város nagy séták, jó levegő, több lehetőség a kergetőzésekre s a kis hajtányos biciklik használatára. Itt kaptuk az első kis kutyát, apa egy nagy zacskóval érkezett haza, s felállított bennünket a liegehalleban háttal amíg kivette a meglepetést. Mikor visszafordulhattunk, egy parányi fehér kis kutya kölyök ült a halle kőpadlóján. Nyilván rémültebb és meglepettebb volt mint mi. Ujjongtunk. Amornak hívtuk.

A legközelebbi emlékem Kispeszt. Rettentő hideg tél volt. Költözködtünk. Kezünk, lábunk össze volt fagyva. Egy gyönyörű nagy tágas lakásba lettünk víve ahol még nem voltak ott a bútorok. Egy kis kályhába tüzet gyújtottak s ott melengedték a fagyott ujjainkat. Éreztem a csipős fájdalmat mikor a meleg hatására a fagyott érzés kiengedett.

Kispeszt főútján az Üllői úton a Kossuth téren állt a szinte vadonatúj kétemeletes ház, aminek a felső emeletén apa megkapta honuráriumként a 4 szobás összkomfortos lakást. A ház tulajdonosnőjének vaskereskedése volt az Üllői úton. E. néninek

szólítottuk. Pár éve özvegy lett, volt egy 18 éves fia.

A kapcsolat onnan adódott hogy apa jogtanácsosa volt a Baja-Hecegszántói katolikus uradalom-nak, aminek főpapja Dr. W. J. J. apa legjobb barátja lett. E néni, asszonynevén K. P. közeli rokona volt W. nek. Apa intézte a katolikus hitbizomány ügyeit s gyakran utazott Hercegszántóra, Bajára, W. r. gyakran vendégeskedett nálunk, ahol anyám a ráczkevei zsidó pap leánya megkülömböztetett szeretettel és tisztelettel vette körül a katolikus lelkészt és K. Elza a legjobb barátnője lett.

Elza néni kedves és szép asszony volt, anyával egyidős, a fiútestvérei S. A. és J. kiknek valamikor húsmészárszékük volt, különös vonzalommal vették körül apát, mint az egész család minden ügyes bajos dolgának tökéletes intézőjét. J. meghalt gyomorműtétben, A. volt sokat nálunk, szeretett bennünket gyerekeket és sokat játszott velünk.

Apa a négyszobás lakást tiszteletdíjként kapta házbért fizetni nem kellett. A padlásnál a plafónba vaslapokat kellett beépíteni hogy a plafón a métermázsás bronz csillárt elbirja.

A bútorok órákon belül megérkeztek s a szobák megteltek a széles nagy és elegáns berendezéssel. Este már fűrésztve fektettek bennünket a meleg ágyainkba s kezdődött egy különleges korszaka az életemnek.

Öt és fél éves lehettem, akkor indultam az első elemibe. Novemberben lettem 6 éves. A házban hamar ment az ismerkedés, egy emelettel lejjebb lakott Dr. F. M. ügyvéd, szintén három gyereke volt. S. a lányka velem volt egyidős, a két fiú testvére valamivel fiatalabb, a család L. nek és Cs. nek becázta őket. Náluk is bentlakó háztartási segítség volt, nálunk is a B., akit imádtunk, és a F. gyerekekkel nagyszerű játszótársak lettünk. A két ügyvéd nem volt különösen baráti kapcsolatban, előfordult hogy, apa nem minden ügyét nyerte meg, a bíró részrehajló lehetett, mert Dr. F. M. katolikus volt, Dr. K. A. zsidó.

Mi nem sokat éreztünk ebből a különbségből, S. és a fiúk boldogan golyóztak, labdázta, szaladgáltak velünk. Anya nagyon figyelmes volt mindenkihez, s lényegileg nagyon szerettek és becsülték őt, gyönyörű otthonát, tökéletes háztartását, s a három egész szép egészséges gyereket.

A nyarak különlegesek voltak. Anya Ráczevén született és nevelkedett három bátyjával. Édesapja Ráczeve zsidó lelkésze volt. B. I. Szép ember volt, magas, vékony, kicsi ősz szakáll övezte az arcát, állát. A falu nagyon szerette és becsülte, a

háza egyszerű parasztház volt, középen a konyha és két oldalt egy egy lakószoba. A szobák padlósak voltak, nem földesek, mint a legtöbb parasztházban. A berendezés egyszerű, de szép és kényelmes volt. Az udvaron volt a gémeskút, s hátul a kertben egy kis bódé, ami W. C. volt. Ha esett, ha jeges volt az idő, vagy meleg nyár, ebbe a kis házacskába jártunk a dolgunkat végezni.

Nagymama édes kishívésű asszony volt, anya mindég úgy hívta „az én kis galamb anyám”. Anya bátyjai mind magas szép férfiak voltak, mind egyetemet végeztek.

Z. theológiát tanult. Kíspeszt zsidó hitközségének a lelkésze lett, főrabbi.

B. rendkívül csinos férfi, a banktisztviselő létrán ment előre, míg a Magyar Hollandi Biztosító Társaság ügyvezető igazgatója lett.

Rezső a legfiatalabb s legédesebb fiú, szintén a bankszakmára ment, s a Hollandi fiókjában Tatán lett vezető.

Anya B. I., pesti ügyvédnek lett a felesége. Az egész falu megsüvegelte őket, s ők ugyanúgy a parasztokat.

Nagyapának két hold szőlője volt, minden nap puttonnyal a hátán ment gyalog pár kilométert Óreghegyig hogy permetezze a szőlőjét, kapált, gyomlált, semmiben nem különbözött a parasztoktól. Ha látták, nagyot köszöntek rá „Jó reggelt B. úr”, s ő is megemelte a kalapját. Nagyapát 50 éves lelkési működéséért Vitéz Nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója kitüntetésben részesítette.

Mig a három fiú Pesten tanult, Nagyapa anyát küldte fel házvezetőnőnek melléjük. 16 éves volt, főzött, süttött, mosott rájuk. Sokszor nehezebb esett, de apja szigorú volt. Naponta pár percet a gyúrófát kellett a két hóna alatt tartania, hogy megszokja a háta egyenes tartását.

Magas növésű lett, sudár. Búszkének, gögösnek tartották nagyon egyenes tartása miatt. De ha elmosolyodott, mintha a tavaszi napsugár ragyogott volna fel bársonyos szemeiben s vakító fehér fogsorán.

Dacára közvetlenségének s különös kedves lényének válogatós volt az udvarlók között, s ez a göndörhajú, kékszemű, különös humorérzékű szép markáns pesti ügyvéd nyerte meg a tetszését.

Az első világháború dúlt. Ő ápolónőnek jelentkezett, s apa, aki a frontramenés elől inkább különböző okokkal kórházba tetette magát, ott ismerkedett meg vele. Apa csak pár napig volt a fronton, nem bírta a gondolatát annak, hogy egy tőlényt is kilőjjön, sokszor mesélte, hogy pontosan annyi löszert hozott vissza amennyivel kiküldték. Ő